

Posudek vedoucího diplomové práce

Bc. Kateřina Mašlová: Středověká a raně novověká exploatace zlata na Vodňansku. Studium opomíjené součásti historické sídelní infrastruktury a ekonomiky regionu. Magisterská diplomová práce. Archeologický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity. České Budějovice 2017, rkp.

Text na 79 stranách (obsažnějších než normostrany) v 7 kapitolách. Použité zdroje 15 stran; 54 obrázků, 2 tabulky.

Diplomantka navázala na svou bakalářskou práci a přistoupila k detailnějšímu výzkumu montánní minulosti Vodňanska s důrazem na exploataci zlata v sídelně historických souvislostech. Územní rámec stanovila s přihlédnutím k historickému vývoji a k hydrogeografickým i ložiskovým poměrům oblasti. Téma zasadila do širokého kulturního i historicky technologického kontextu, u čehož prokázala slušnou orientaci v evropském výzkumu s jeho aktuálními trendy. Podstatnou část magisterského projektu představuje vlastní dálkový i přímý průzkum, který diplomantka organizačně zajistila a zrealizovala. Ten kromě zpřesnění topografie dříve známých lokalit přinesl výsledky v podobě objevů montánních areálů nových. Neplánovaným bonusem pro protohistorickou archeologii je objev čtyřúhelníkových valů u Stožic. Diplomantka si osvojila v archeologii netradiční metody šlichové prospekce, díky kterým byla často vůbec poprvé na sporných lokalitách prokázána přítomnost zlata či zjištěno jeho složení. To má interpretační dopad.

Hodnocení předložené práce musí nutně být i hodnocením diplomantky z hlediska organizačních a komunikačních schopností v oblasti spolupráce s protagonisty navazujících vědních disciplín, jejichž výstupy jsou součástí zpracování tématu. Kateřina Mašlová prokazuje, že v úrovni základní recepce výsledků laboratorních analýz zlata, posudků, zpráv o průzkumech, odborné literatury či jen ústních a písemných konzultací, se umí zorientovat v látce a v terminologii ložiskové mineralogie či geologie, což dokládá vyváženým užíváním názvosloví z těchto disciplín. V tomto směru autorka příjemně překvapí vnímavostí, s níž v kap. 6. 1. na str. 65-66 vyslovuje nenápadnou, avšak trefnou kritiku opakovaného přejímání starších geologicko - mineralogických údajů bez ověřování reality, což vede ke zkrakování a fabulaci.

Struktura i obsah diplomové práce odpovídá složitosti látky. Diplomantka zbytečně neopakuje základní nomenklaturní fakta, která musela doprovázet její bakalářskou práci ve fázi seznamování se s problematikou. Srozumitelně a střizlivě formuluje navazující cíle a otázky, k jejichž věcnému řešení přistupuje. Problémem, jehož uspokojivé řešení objektivně zatím možné není, zůstává datování předmětných areálů, diplomantka však, podle mne, současné možnosti důsledně vyčerpala. Získané archeologické nálezy, indicie v písemných pramenech i analogie, ukazují na středověk až novověk, ačkoliv autorka v souladu s dosavadní regionální badatelskou tradicí nabízí i alternativu počátků exploatace zlata již v mladším pravěku. U areálů, které nesou znaky měkkého dolování či dobývání primárních žil, předkládá dobře promyšlený návrh, jak kriticky odlišit pozůstatky po těžbě zlata od areálů exploatace jiných surovin (žuly, sklářských písků a křemene). Třebaže i v tomto směru má současné bádání značné rezervy, Kateřina Mašlová uchopila problém jak nejlépe mohla a stávající možnosti řešení vyčerpala. Diplomantka rozhodně vyčerpává a zároveň uspokojivě řeší téma morfologie rýžovišť a jejich možné pracovní technické infrastruktury. Kladem práce je přiměřené zacházení s listinnými prameny, které autorka interpretačně nepřetěžuje. Jejich rozbořením, jakož i rozbořením dosavadní literatury, dochází k nepřemrštěným závěrům v oblasti sídelně historických a topografických souvislostí montánních areálů či v oblasti vztahu dobových elit i dalších vrstev předindustriální české společnosti k exploataci zlata. Sama vyslovuje vlastní stanovisko k regálnímu statu rýžovaného zlata. Konečně oceňuji i dobrou úroveň grafických příloh.

Vypouštím doporučení práci v přiměřené formě publikovat, poněvadž to již diplomantka činí i bez toho. Konstatuji ale, že potenciál dalšího výzkumu historické exploatace zlata je stále obrovský. Přes jednoznačný posun, který předložená práce Kateřiny Mašlové představuje, je naše poznání rozhodně slabší, než bychom chtěli. Pakliže by se tedy diplomantka rozhodla v případném doktorském studiu na dosavadní práci navázat dalším, samozřejmě ještě hlubším a finančně podpořeným výzkumem širšího zlatonosného území jihozápadních Čech, bylo by to jedině přínosné.

Magisterskou diplomovou práci Kateřiny Mašlové doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat známkou výborně.

V Brně, Jihlavě a Sezimově Ústí dne 9. srpna 2017

DOC. MGR. PETR HRUBÝ, PH.D.
Ústav archeologie a muzeologie
Filozofická fakulta Masarykovy univerzity
Arna Nováka 1, CZ-602 00 Brno
Tel: +420 549 494 995; Mobil: +420 777 239 053